

Beslissing nr. 007/2024

Betreft:

Aanvraag die uitgaat van de Katholieke Universiteit Leuven, van de Vrije Universiteit Brussel en van Thomas More Kempen vzw om een steekproef van gegevens van het Rijksregister te ontvangen met het oog op de verwezenlijking van een wetenschappelijk onderzoek, met name een survey binnen het onderzoekproject 'A Lonely Planet'

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN, INSTITUTIONELE HERVORMINGEN EN DEMOCRATISCHE VERNIEUWING,

Gelet op de wet van 12 augustus 1911 tot toekenning van de rechtspersoonlijkheid aan de " Katholieke Universiteit Leuven - Université Catholique de Louvain ", aan de " Vrije Universiteit Brussel ", aan de " Université libre de Bruxelles ", en waarbij aan de " Katholieke Universiteit te Leuven - Université Catholique de Louvain " machtiging wordt verleend een Franstalige en een Nederlandstalige universiteit op te richten,

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen,

Gelet op de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten,

Gelet op het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister,

Gelet op de verordening EU 2016/679 van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming),

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens,

Beslist op 28/02/2024

1. Algemeen

De aanvraag wordt ingediend door de Katholieke Universiteit Leuven, door de Vrije Universiteit Brussel en door Thomas More Kempen vzw, hierna de « Verzoekers » genoemd, om een steekproef van gegevens van het Rijksregister te ontvangen met het oog op de verwezenlijking van een wetenschappelijk onderzoek, met name een survey binnen het onderzoekproject 'A Lonely Planet'. De Verzoekers delen mee dat Statbel zal optreden als derde vertrouwenspersoon.

De Verzoekers hebben de contactgegevens van de aangewezen DPO's en de verantwoordelijken voor de verwerking van de gegevens meegedeeld.

2. Specificiteiten - Behandeling van de aanvraag

2.1 Type aanvraag

Het betreft een nieuwe aanvraag en geen uitbreiding of wijziging van een eerder toegekende machtiging.

De Verzoekers vragen om gemachtigd te worden om, via een derde vertrouwenspersoon, steekproeven te ontvangen van de informatiegegevens bedoeld:

- artikel 3, eerste lid:
 - o 1° (naam en voornamen),
 - o 2° (geboortedatum),
 - o 3° (geslacht),
 - o 5° (hoofdverblijfplaats),

van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen;

- artikel 1, eerste lid, 11° (identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen), van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister.

2.2 Ratione Personae (artikel 5 van de wet van 1983)

De Verzoekers vragen toegang tot de gegevens op basis van artikel 5, eerste lid, 2°, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen. Artikel 5, eerste lid, 2° van de voornoemde wet van 8 augustus 1983 voorziet met name in de toegang tot het Rijksregister voor de openbare of private instellingen van Belgisch recht voor de informatie die zij nodig hebben voor het vervullen van taken van algemeen belang die hen zijn toevertrouwd door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie.

De wet van 12 augustus 1911 tot toekenning van rechtspersoonlijkheid aan de hogescholen te Brussel en Leuven stelt in artikel 1 dat de Verzoekers instellingen zijn met rechtspersoonlijkheid. Het verrichten van wetenschappelijk onderzoek is een taak die uitdrukkelijk is toegekend aan de Universiteiten en Hogescholen in Vlaanderen door artikel II.18 van de Codex Hoger Onderwijs. De Katholieke Universiteit Leuven en de Vrije Universiteit Brussel worden vermeld in de lijst van universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap in artikel II.2, 1° en 5° van de Codex Hoger Onderwijs.

Thomas More Kempen wordt vermeld in de lijst van hogescholen van de Vlaamse Gemeenschap in artikel II.3, 13° van de Codex Hoger Onderwijs.

De voorwaarden van artikel 5, eerste lid, 2° van de voornoemde wet van 8 augustus 1983 kunnen bijgevolg als voldaan worden beschouwd.

2.3 Categorieën van betrokkenen

De Verzoekers vragen éénmalig een staal van gegevens van 15 000 personen wonend in het Vlaamse Gewest.

2.4 Algemene beschrijving

2.4.1 Context van de aanvraag

De Verzoekers vragen een éénmalige steekproeftrekking van 15 000 personen wonend in het Vlaamse Gewest met het oog op de verwezenlijking van een survey binnen het onderzoekproject 'A Lonely Planet'. Hiermee wordt een netto steekproef van 4500 personen beoogd (minimale responsgraad van 30%). De survey zal betrekking hebben op de invloed van de buurt en omgeving op gevoelens van eenzaamheid in Vlaanderen. Het is immers de bedoeling om op basis van dit onderzoek innovatieve wetenschappelijke kennis te bekomen over de relatie tussen de buurt en gevoelens van eenzaamheid, wat indirect een positief effect kan genereren op het vermijden van of tegengaan van gevoelens van eenzaamheid. Op basis van de inzichten en de concrete aanbevelingen die de Verzoekers zullen formuleren, kunnen allerhande actoren (o.a. beleidsmakers, 'urban planners', burgers, sociaalwerkers) het beleid zodanig vormgeven dat ze gevoelens van eenzaamheid voorkomen en tegengaan.

Statbel zal instaan voor het trekken van de steekproef en zal de namen en adressen van deze steekproef samen met pseudo-IDs doorgeven aan een veldwerkbureau. Dit veldwerkbureau zal instaan voor de verzending van de uitnodigingsbrieven en de schriftelijke herinneringen. Vervolgens bezorgt het veldwerkbureau het bestand met de antwoorden samen met de pseudo-IDs aan de Verzoekers. Nadien zal Statbel eventueel bijkomende informatie over de deelgenomen personen afkomstig uit andere administratieve bronnen die beschikbaar zijn voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek via dezelfde pseudo-ID aan de Verzoekers bezorgen. Zo kunnen de Verzoekers eerst al de survey data analyseren en in tweede instantie de met administratieve gegevens verrijkte data analyseren.

Statbel bezorgt een gepseudonimiseerde versie van de bruto steekproef aan de Verzoekers voor de non-responsanalyse. Dit bestand zal de leeftijd bevatten, opgedeeld in categorieën van minstens 10 jaar, het geslacht en de provincie van elke persoon. Tijdens de loop van het veldwerk zal het veldwerkbureau tussentijdse gepseudonimiseerde databestanden aan de Verzoekers bezorgen, opdat de voortgang van het veldwerk kan gemonitord worden, om de datakwaliteit te controleren, en om bepaalde uitnodigingsprocedures bij te sturen indien nodig. Deze databestanden zullen een lijst van de pseudo-IDs bevatten van diegenen die hebben deelgenomen aan de survey. Op basis van die pseudo-IDs kunnen de Verzoekers dan op basis van de gepseudonimiseerde brutosteekproef die ze van Statbel verkrijgen nagaan hoe de verdeling zit van de respondenten die geantwoord hebben in vergelijking met de totale brutostreekproef.

2.4.2 Technische en organisatorische veiligheidsmaatregelen

De Verzoekers geven aan een functionaris voor de gegevensbescherming te hebben aangewezen.

Uit de door de Verzoekers verstrekte documenten blijkt dat zij een veiligheidsbeleid hebben en dit ook op het terrein uitvoeren.

De beschrijving van de maatregelen die zijn genomen om de veiligheid, de integriteit en het vertrouwelijk karakter van de gegevens te waarborgen, kan als voldoende worden beschouwd.

In dit verband worden de Verzoekers eraan herinnerd dat zij als verwerkingsverantwoordelijke instaan voor het nemen van passende veiligheidsmaatregelen om de persoonsgegevens, waaronder die uit het Rijksregister, te beschermen.

2.5 Categorieën van gegevens die worden meegedeeld

2.5.1 De naam en voornamen

Statbel mag de naam en voornaam van de personen getrokken door middel van de steekproef doorgeven aan de veldwerkbureaus om contact op te nemen en deelname aan het onderzoek te vragen.

2.5.2 De geboortedatum

Statbel zal de geboortedatum gebruiken om de personen die voldoen aan het in het onderzoek gestelde criterium qua leeftijd (minimum 18 jaar) te selecteren voor de steekproef.

Bovendien zal de geboortedatum worden gebruikt om te kunnen nagaan of de respons qua leeftijd (op ogenblik van de steekproeftrekking) aansluit bij de werkelijke populatie. Dit wensen de Verzoekers te verifiëren aan de hand van de leeftijd van de referentiepersonen uit de netto en bruto steekproef.

Tenslotte zal de steekproef disproportioneel gestratificeerd worden op basis van de leeftijd waarbij personen uit de oudste leeftijdscategorieën disproportioneel meer bevraagd zullen worden.

2.5.3 Het geslacht

De evolutie naar een maatschappij waarbij de aanspreking meer en meer geslachtsneutraal wordt en waarin discriminatie op basis van geslacht (wat niet in deze aanvraag specifiek aan de orde is) delicaat is, kan het geslacht enkel in uitzonderlijke omstandigheden of wanneer wettelijke redenen voor handen zijn, worden medegedeeld.

Het geslacht zal door Statbel aan de Verzoekers worden bezorgd om na te gaan of de respons op vlak van geslacht aansluit bij de werkelijke populatie. Bovendien zal de steekproef disproportioneel gestratificeerd worden op basis van geslacht. Dit is vooral noodzakelijk om de bij de oudste leeftijdscategorieën een voldoende vertegenwoordiging van mannen te bekomen gezien hun lagere vertegenwoordiging in deze groep(en).

2.5.5 De hoofdverblijfplaats

Bij de trekking van de steekproef, zal Statbel de hoofdverblijfplaats gebruiken om personen te selecteren die in het Vlaamse Gewest wonen.

De hoofdverblijfplaats zal door Statbel worden meegedeeld aan de veldwerkbureaus met het oog op het uitnodigen van de steekproefpersonen voor het onderzoek en het sturen van herinneringsbrieven.

Tenslotte wordt enkel de provincie door Statbel meegedeeld aan de Verzoekers voor de non-responsanalyse.

[2.5.7 Het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen](#)

Statbel zal op basis van het Rijksregisternummer de enquêtegegevens koppelen aan gegevens van Census 2011 en 2021 (socio-economische en demografische kenmerken op 2 tijdstippen) en Demobel. De KSZ zal instaan voor de koppeling van de gegevens met de IMA-databank. Het Rijksregisternummer zal daarentegen nooit worden meegedeeld aan de Verzoekers. Na de koppelingen zullen Statbel en de KSZ de Rijksregisternummers verwijderen.

[2.6 Frequentie](#)

De machtiging betreft een éénmalig staal van gegevens van 15 000 personen. Er is momenteel geen herhaling voor het onderzoek voorzien.

[2.7 Gemachtigde personen](#)

De Verzoekers zullen nooit toegang hebben tot de ruwe gegevens uit het Rijksregister, maar enkel tot de gespeudonimiseerde gegevens.

[2.8 Mededeling aan derden](#)

De Verzoekers delen mee dat de gegevens niet verstuurd zullen worden naar derden. Het databestand kan dan ook enkel geanonimiseerd worden gedeeld met derden.

[2.9 Duur van de machtiging](#)

De Verzoekers verwachten een relatief korte periode voor het veldwerk en de verdere voorbereidingen voor de vragenlijst (maximum 6 maanden). Voor de koppelingen door Statbel en de KSZ van de netto steekproef met behulp van het Rijksregisternummer daarentegen, wordt een periode voorzien van 4,5 jaar, voornamelijk door de lange procedure voor de koppeling met de IMA-data. Rekening houdend met dit alles kan een machtiging worden voorzien voor 5 jaar.

[2.10 Wijzigingen](#)

De automatische mededeling van de aan de gegevens aangebrachte veranderingen wordt niet gevraagd.

[2.11 Bewaringsduur](#)

De Verzoekers zullen enkel toegang hebben tot gespeudonimiseerde gegevens. Statbel zal de gegevens bewaren totdat de studie volledig is afgelopen.

[2.12 Gegevensstroom](#)

De gegevensstroom blijkt duidelijk uit de aanvraag van de Verzoekers.

3. Beslissing

De Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing,

Beslist dat Statbel gemachtigd wordt als derde vertrouwenspersoon, voor de uitvoering van de voormelde doeleinden en onder de voormelde voorwaarden, toegang te hebben tot de gegevens bedoeld in:

- artikel 3, eerste lid:
 - o 1° (naam en voornamen),
 - o 2° (geboortedatum),
 - o 3° (geslacht),
 - o 5° (hoofdverblijfplaats),

van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen;

- artikel 1, eerste lid, 11° (identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen), van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister.

Beslist dat de Verzoekers via gepseudonimiseerde bestanden, voor de uitvoering van de voormelde doeleinden en onder de voormelde voorwaarden, van Statbel volgende gegevens mogen ontvangen bedoeld in artikel 3, eerste lid:

- 2° (geboortedatum, enkel leeftijd in categorieën),
- 3° (geslacht),
- 5° (hoofdverblijfplaats, enkel provincie),

van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen;

Machtigt Statbel en de KSZ om, voor de uitvoering van de voormelde doeleinden en onder de voormelde voorwaarden, het Rijksregisternummer te gebruiken.

Beslist dat deze machtiging verleend wordt vanaf de datum van deze beslissing voor een duur van 5 jaar.

Annelies VERLINDEN,

Minister van Binnenlandse Zaken,
Institutionele Hervormingen en
Democratische Vernieuwing